

Sygn. akt VU 561/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSR del. Marzena Foltyn-Banaszczyk

Protokolant stażysta Iwona Jasińska

po rozpoznaniu w dniu 24 września 2015 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku K. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 2 kwietnia 2015 r. sygn. (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy K. G. prawo do emerytury od dnia (...) 2015 roku;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy K. G. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 561/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 kwietnia 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. w sprawie (...) odmówił K. G. prawa do emerytury podnosząc w uzasadnieniu decyzji, iż wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada okresy składkowe i nieskładkowe w łącznym wymiarze 27 lat i 27 dni, jednakże z 15 lat pracy w warunkach szczególnych udowodnił jedynie okres w rozmiarze 13 lat, 10 miesięcy i 2 dni. Organ rentowy odmówił wnioskodawcy zaliczenia jako pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 25 września 1979 roku do dnia 3 stycznia 1980 roku na stanowisku ładowacz, ponieważ z przedstawionych dokumentów nie można określić charakteru pracy oraz w okresie od dnia 4 stycznia 1980 roku do dnia 31 maja 1984 roku na stanowisku mechanik napraw pojazdów samochodowych gdyż z przedstawionych dokumentów nie można stwierdzić czy prace te były wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

W odwołaniu wniesionym od powyższej decyzji w dniu 7 maja 2015 roku K. G. wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania.

Na rozprawie strony podtrzymały stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

K. G. urodził się w dniu (...). W dniu 26 marca 2015 roku złożył wniosek o przyznanie emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1- 4 akt emerytalnych)

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku legitymuje się okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 27 lat i 27 dni, w tym stażem pracy w warunkach szczególnych w rozmiarze 13 lat, 10 miesięcy i 2 dni.

Organ rentowy zaliczył wnioskodawcy do okresu stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 20 czerwca 1984 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R. z wyłączeniem okresów pobierania zasiłków z ubezpieczenia społecznego.

Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od dnia 25 września 1979 roku do dnia 3 stycznia 1980 roku na stanowisku ładowacz, ponieważ z przedstawionych dokumentów nie można określić charakteru pracy oraz w okresie od dnia 4 stycznia 1980 roku do dnia 31 maja 1984 roku na stanowisku mechanik napraw pojazdów samochodowych gdyż z przedstawionych dokumentów nie można stwierdzić czy prace te były wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych w Przedsiębiorstwie (...) w B..

(dowód: decyzja z dnia 2.04.2015 r. k.9 akt emerytalnych; odpowiedź na odwołanie k. 6-7)

W dniu 25 września 1979 roku K. G. zawarł z Przedsiębiorstwem (...) w B. umowę o pracę na stanowisko ładowacza na okres próbny i czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy w oddziale (...)

Od dnia 4 stycznia 1980 roku do dnia 31 maja 1984 roku wnioskodawca pracował na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych.

(dowód: umowa o pracę– k. 20; karta obiegowa k. 17; podanie k. 16; kwestionariusz k. 14; świadectwo pracy k. 13; protokoły kwalifikacyjne k. k. 18-19; angaże k. 21-23, k. 25-26, k. 29; kart obiegowa zamian k. 33-33v)

Przedsiębiorstwo (...) w B. powstało na potrzeby budowy (...) w B.. Zajmowało się przewozem materiałów budowlanych na budowę. Na wyposażeniu posiadało samochody ciężarowe takie jak (...), (...), (...), (...), J., (...) czy (...), a także ciężki sprzęt budowlany i drogowy. W okresie kulminacyjnym na stanie było ich około 200. Pojazdy pracowały w trudnych warunkach, nie były nowe i często się psuły. Awarie dotyczyły w szczególności podwozia.

W ramach oddziału był warsztat naprawy samochodów, w którym specjalnie do wykonywania napraw samochodów wybudowane były kanały. W warsztacie znajdowało się około 5-6 kanałów. Były to kanały przelotowe, w których jednocześnie mogło być naprawianych po 3-4 samochody. W jednym kanale znajdowały się 4-5 stanowisk pracy mechaników. Wszystkich mechaników było około 30.

Wnioskodawca w okresie gdy pracował jako mechanik, wykonywał prace wyłącznie w kanale remontowym. W kanale odbywał się demontaż uszkodzonych części i montaż nowych części. W kanale wnioskodawca dokonywał napraw podwozia samochodów, w tym napraw mostów, skrzyni biegów. Wnioskodawca pracował w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie był kierowany do innych napraw czy czynności poza kanałem.

W Przedsiębiorstwie przy naprawach pojazdów istniał podział czynności. Naprawy części były wykonywane przez specjalistów: lakiernika, spawacza, elektryka, blacharza. Istniała oddzielnie akumulatorownia. Silniki po demontowaniu były wywożone poza zakład. Naprawy pojazdów w terenie wykonywali pracownicy pogotowia technicznego. Mechanicy, w tym wnioskodawca, byli przydzieleni do pracy w kanałach remontowych i wykonywali naprawy podwozia, montaż nowych części oraz demontaż uszkodzonych części wyłącznie w kanałach.

(dowód: zeznania świadka K. U. (1) protokół rozprawy z dnia 24 września 2015 roku k. 41v-42 nagranie od minuty 00.02.30 do minuty 00.12.30 płyta CD k.44; zeznania świadka A. P. protokół rozprawy z dnia 24 września 2015 roku k. 42-42v nagranie od minuty 00.12.43 do minuty 00.18.56 płyta CD k.44; zeznania wnioskodawcy protokół rozprawy z dnia 24 września 2015 roku k.42v nagranie od minuty 00.19.38 do minuty 00.23.14 płyta CD k.44)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015, poz. 748) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, ukończył 60 lat i nie jest członkiem OFE.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym

stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od dnia 25 września 1979 roku do dnia 3 stycznia 1980 roku oraz w okresie od dnia 4 stycznia 1980 roku do dnia 31 maja 1984 roku w Przedsiębiorstwie (...) w B. nie budził wątpliwości w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych i osobowych.

Spór pomiędzy stronami, w związku z zarzutami podniesionymi przez wnioskodawcę w odwołaniu, ograniczał się do faktu, czy ma on wymagany 15 - letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu (nie budzi wątpliwości, że wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) 2015 roku ukończył 60 lat).

Do stażu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono wnioskodawcy okresu pracy w Przedsiębiorstwie (...) w B. w ww. okresach na stanowiskach ładowacz (do dnia 3 stycznia 1980 roku) i mechanik napraw pojazdów samochodowych (od dnia 4 stycznia 1980 roku).

Odnośnie okresu zatrudnienia wnioskodawcy **od dnia 4 stycznia 1980 roku do dnia 31 maja 1984 roku** na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych organ rentowy podniósł, z przedstawionych dokumentów nie można stwierdzić czy prace te były wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych

W odwołaniu wnioskodawca wnosił o zaliczenie do stażu pracy w warunkach szczególnych ww. okresu. W sprawie spornym pozostawał zatem charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w tym okresie tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy oraz angaży, oraz innych dokumentów zgromadzonych w toku postępowania, potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie, wynika jedynie, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych. Okoliczność nieprecyzyjnego określenia stanowiska pracy wnioskodawcy w w/ w dokumentach polegającego na niewskazaniu jakie czynności wykonywał wnioskodawca w (...) w B. nie oznacza jednakże – jak chce organ rentowy – że wnioskodawca nie pracował w warunkach szczególnych w rozumieniu ww. przepisów.

Wobec powyższego na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c, spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca sprostą temu obowiązkowi. Szczególne warunki pracy wnioskodawcy w (...) w B. od dnia 1 stycznia 1980 roku do dnia 31 maja 1984 roku Sąd ustalił w oparciu o spójne i logiczne, a co za tym idzie wiarygodne zeznania świadków: K. U. (2) i A. P., którzy w spornych okresach pracowali razem z wnioskodawcą jako mechanicy samochodowi w warsztacie i w kanałach remontowych, a zatem posiadają szczegółową wiedzę na temat jego codziennej pracy i obowiązków oraz zeznania samego wnioskodawcy, a także w oparciu o dokumentację zgromadzoną w jego aktach osobowych. Z racji wykonywanej pracy świadkowie doskonale wiedzieli zatem jak wyglądały codzienne obowiązki pracownicze wnioskodawcy. Zeznania świadków oraz wnioskodawcy były szczegółowe, korelowały ze sobą oraz z dokumentacją z akt sprawy i nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Analiza zeznań świadków oraz dokumentów osobowych prowadzi do wniosku, że wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach w ww. okresie swojego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie. Wprawdzie w dokumentach akt osobowych stanowisko pracy wnioskodawcy jest określane jako mechanik napraw pojazdów samochodowych, jednakże należy podkreślić, iż o szczególnym charakterze pracy nie decyduje nazwa stanowiska – jak chce organ rentowy – ale rodzaj rzeczywiście wykonywanej pracy. A ta przez cały ww. okres zatrudnienia, jak wynika z zeznań świadków i wnioskodawcy, była niezmienna i polegała na naprawach (...), Z., T., J., S., K., ciężkiego sprzętu budowlanego i drogowego wyłącznie w kanałach remontowych. Wnioskodawca w tych pojazdach naprawiał: skrzynie biegów, tylne mosty demontował części uszkodzone i montował naprawione i nowe części. W Przedsiębiorstwie istniał bowiem podział pracy według specjalności. Prace polegające na naprawach elektrycznych, naprawy silników, lakierowanie, prace blacharskie, spawalnicze wykonywali inni pracownicy zgodnie z posiadanymi specjalnościami. Wnioskodawca zatem wykonywał wyłącznie naprawy, które wykonuje się w kanałach. Innych napraw nie wykonywał. Naprawy w kanałach wnioskodawca wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, codziennie. Było to oczywiste zważywszy na ilość posiadanych przez Przedsiębiorstwo pojazdów – około 200, które w sposób ciągły musiały pracować na budowie (...) i musiały być w pełni sprawne. Podział pracy był zatem koniecznością, aby zapewnić sprawną naprawę pojazdów. Z tych względów w warsztacie znajdowało się aż 5-6 kanałów remontowych przelotowych, w których pracowało na 4-5 stanowiskach w każdym kanale łącznie 30 mechaników. W jednym kanale prace można było wykonywać jednocześnie przy naprawie do 3-4 samochodów. Nie budzi zatem wątpliwości Sądu, iż wnioskodawca miał zapewnioną pracę mechanika w kanałach remontowych przez całe 8 godzin pracy, w szczególności jeżeli weźmie się pod uwagę ilość samochodów ciężarowych jakimi w latach 80 tych dysponowało przedsiębiorstwo, tj. około 200 sztuk, oraz że świadczyło usługi transportowe na potrzeby budowy (...) w B.. Samochody były bowiem awaryjne, pracowały w trudnych warunkach. Naprawy dotyczyły zatem w znaczącej części podwozi tych pojazdów. Zeznania świadków i wnioskodawcy są spójne i skorelowane z pozostałym materiałem dowodowym w postaci dokumentów. Ustalenia faktyczne poczynione w oparciu o osobowe źródła dowodowe znajdują zatem potwierdzenie w dokumentach akt osobowych. Na podstawie tak dokonanej oceny materiału dowodowego należało stwierdzić, iż prace jakie wykonywał wnioskodawca w Przedsiębiorstwie (...) w B. w powyższym okresie faktycznie polegały na wykonywaniu remontów pojazdów mechanicznych wyłącznie w kanałach remontowych znajdujących się w warsztacie. Wnioskodawca pracował na stanowisku mechanika w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie wykonywał innych napraw i nie był kierowany na inne stanowiska pracy.

Nie ma przy tym znaczenia nazwa stanowiska pracy wnioskodawcy również z uwagi na określenie prac w dziale XIV wykazu A pod poz. 16, gdzie nie wskazano nazwy stanowiska pracy, lecz uznano za prace w warunkach szczególnych te prace, które wykonuje dany pracownik w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych. Wiarygodny materiał dowodowy zaś potwierdził stanowisko wnioskodawcy, iż w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych.

Prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych, a takie prace wnioskodawca wykonywał w spornym okresie, są pracami w szczególnych warunkach zgodnie z wykazem A będącym załącznikiem do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku działem XIV poz. 16.

Sąd zatem uznał pracę wykonywaną przez wnioskodawcę w Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od dnia 4 stycznia 1980 roku do dnia 31 maja 1984 roku, tj. **w wymiarze 4 lata, 4 miesiące i 27 dni** za pracę w warunkach szczególnych.

Łącznie z okresem uznanym przez organ rentowy w wymiarze 13 lat, 10 miesięcy, 2 dni wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w szczególnych warunkach znacznie przekraczającym 15 lat, tj. **18 lat, 2 miesiące i 29 dni**.

Powyższe oznacza spełnienie przesłanki wymaganego stażu pracy w warunkach szczególnych określonej w art. 184 ust. 1 ustawy w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Okoliczność zatem, że wnioskodawca nie wykazał, iż wykonywał pracę w warunkach szczególnych w pozostałym spornym okresie, tj. od dnia 25 września 1979 roku do dnia 3 stycznia 1980 roku na stanowisku ładowacza i nie zgłaszał w tym zakresie żadnych wniosków dowodowych, nie miała znaczenia dla sprawy. Wystarczającym do spełnienia warunku stażu pracy w warunkach szczególnych było bowiem zaliczenie do stażu takiej pracy okresu od dnia 4 stycznia 1980 roku do dnia 31 maja 1984 roku.

Również jedynie na marginesie należało podnieść, iż organ rentowy w sposób nieuprawniony nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów pobierania zasiłków z ubezpieczenia społecznego w okresie zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R..

Podstawą prawną przyznania wnioskodawcy prawa do emerytury jest art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, zgodnie z którym ubezpieczonemu przysługuje prawo do emerytury pod warunkiem spełnienia przesłanek do jej nabycia, za wyjątkiem wieku emerytalnego, w dniu 1 stycznia 1999 roku. Oznacza to, że do obliczenia stażu pracy w warunkach szczególnych stosuje się przepisy obowiązujące w dacie 1 stycznia 1999 roku, co wprost wynika z treści art. 184 ustęp 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W myśl bowiem tego przepisu ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura, jeżeli **w dniu 1 stycznia 1999 roku** osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze **wymaganym w przepisach dotychczasowych** do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat dla mężczyzn. O tym jakie okresy pracy zalicza się do pracy w szczególnych warunkach stanowi art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Brzmienie tego przepisu zmieniło się w dniu 1 lipca 2004 roku. Wówczas do art. 32 ustawy został dodany ustęp 1a, zgodnie z którym przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się:

- okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa,
- okresów, w których na mocy szczególnych przepisów pracownik został zwolniony ze świadczenia pracy, z wyjątkiem okresu urlopu wypoczynkowego.

Zmiana brzmienia art. 32 ustawy z dnia 1 lipca 2004 roku nie dotyczy jednak sposobu obliczania stażu pracy osób ubiegających się o emeryturę na podstawie art. 184 ustawy.

W stosunku bowiem do tych osób staż pracy w szczególnych warunkach ustala się na dzień 1 stycznia 1999 roku według przepisów dotychczasowych, a zatem w ich brzmieniu w dniu 1 stycznia 1999 roku. W tej dacie art. 32 ustawy nie zawierał zapisu o nie uwzględnianiu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 roku wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Z tych względów okresy niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego przypadające w trakcie wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub charakterze, podlegają zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych ubezpieczonym ubiegającym się o emeryturę na podstawie art. 184 ustawy także, gdy przypadają one **po dniu 14 listopada 1991 roku**.

Wypada też zauważyć, że kwestia zastosowania art. 32 ust. 1a ustawy o emerytach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przy ustalaniu okresów pracy w warunkach szczególnych wymaganych przez art. 184 tej ustawy była wielokrotnie przedmiotem oceny Sądu Najwyższego. Z jednoznacznego i ugruntowanego orzecznictwa w tym zakresie, które Sąd Okręgowy w pełni akceptuje, wynika, że co prawda przepis art. 32 ust. 1a ustawy obowiązuje od dnia 1 lipca 2004 roku i odnosi skutek również względem stanów prawnych i faktycznych istniejących przed dniem jego wejścia w życie, jednakże jak wielokrotnie wyjaśniał Sąd Najwyższy (między innymi w wyrokach z dnia 23 kwietnia 2010 roku, II UK 313/09, LEX nr 604217; z dnia 7 lutego 2006 roku, I UK 154/05, LEX nr 15405 oraz z dnia 13 lipca 2011 roku, I UK 12/11, LEX nr 989126 i powołanych tam orzeczeniach), osiągnięcie do dnia 1 stycznia 1999 roku okresu pracy w szczególnych warunkach, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (w tym m.in. 15 lat pracy w warunkach szczególnych) wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 tej ustawy, obowiązujących od dnia 1 lipca 2004 roku. Zatem przy założeniu, zgodnie ze stanowiskiem wnioskodawcy, że uzyskał on wymagany na podstawie obowiązujących do dnia 1 stycznia 1999 roku. przepisów okres zatrudnienia w szczególnych warunkach przed wskazaną wyżej datą należy przyjąć, że przedmiotowy przepis nie znajduje zastosowania przy ustalaniu jej okresu pracy w warunkach szczególnych, co wyklucza możliwość odliczenia od tego okresu-okresu pobierania zasiłku chorobowego. Wzajemny stosunek art. 184 i 32 ust 1 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS był również wielokrotnie badany przez Sąd Najwyższy, który orzekł, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 roku okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach określonego w art. 184 ustawy wyklucza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a ustawy. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010r., II UK 313/09, OSNP 2011, nr 19-20 poz. 260, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011r., I UK 12/11, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2012r., I UK 367/11).

W świetle art. 184 ustawy okresy zasiłku chorobowego w czasie trwania stosunku pracy, przypadające po dniu 14 listopada 1991 roku, wlicza się zatem do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Brak było podstaw do nie uwzględnienia przy obliczaniu szczególnego stażu pracy przez organ rentowy okresów niewykonywania przez skarżącego pracy, za które otrzymał on wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, a przypadających w okresie wykonywania pracy w szczególnych warunkach P. B. w R..

W tym stanie rzeczy mając na uwadze, iż wnioskodawca w dacie (...) 2015 roku spełnił wszystkie wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest osiągnął wiek emerytalny (60 lat), miał wymagany okres zatrudnienia (25 lat) oraz staż pracy w warunkach szczególnych (15 lat), należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Dlatego też na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia (...) 2015 roku. Z tym bowiem dniem została spełniona ostatnia przesłanka, od której zależało prawo skarżącego do emerytury, tj. osiągnięcie wieku 60 lat przez wnioskodawcę.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty zasądzone od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika wnioskodawcy w kwocie 60,00 złotych określone w § 2 ust. 1 w związku z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. tekst jednolity z 2013 roku, poz. 461).